

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu
zdravia pri práci

Výročná správa za rok 2012 Zhrnutie

Európska agentúra pre
bezpečnosť a ochranu
zdravia pri práci

Europe Direct je služba, ktorá vám pomôže nájsť odpovede na vaše otázky o Európskej únii.

**Bezplatné telefónne číslo (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Za poskytnutie informácií sa neplatí, podobne ako za väčšinu hovorov (niektorí mobilní operátori, verejné telefónne automaty alebo hotely si však môžu účtovať poplatok).

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2013.

ISBN: 978-92-9240-062-0

ISSN: 1977-2580

doi: 10.2802/54911

© Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, 2013. Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „agentúra“) aj v týchto časoch ťažkej hospodárskej situácie poznamenanych znížením výdavkov štátnych inštitúcií naďalej zdôrazňovala význam dobrej bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) pre organizácie všetkých veľkostí. Začala sa tiež viac pozerať do budúcnosti a pustila sa do prípravy budúceho viacročného strategického programu práce.

1 Zhromažďovanie a analýza informácií

Európske observatórium rizík

V roku 2012 bol dokončený prvý hlavný projekt agentúry zo súboru [prognostických projektov](#), ktorý je prípravou na dlhodobjšie riziká súvisiace s rýchlo sa rozvíjajúcou oblasťou ekologických pracovných miest. Cieľom prípravy scenárov možných udalostí na základe konkrétneho technologického vývoja alebo zmien v spoločnosti a dôsledkov týchto zmien pre BOZP je podnietiť diskusiu a jednoznačne ozrejmiť rozhodovacím subjektom dôsledky konkrétneho vývoja situácie.

Záverečná [správa](#) a [zhrnutie](#) projektu s názvom Ekologické pracovné miesta a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci: Prognóza nových a vznikajúcich rizík súvisiacich s novými technológiami do roku 2020 sa zverejnia v roku 2013.

Ďalším z hlavných projektov agentúry je [Európsky prieskum podnikov o nových a vznikajúcich rizikách \(ESENER\)](#), ktorý nám prvýkrát sprostredkúva obraz v reálnom čase o spôsoboch, akými sa v Európe riešia niektoré závažné riziká na pracoviskách, najmä psychosociálne riziká, ako je napríklad stres súvisiaci s prácou, násilie a obťažovanie na pracovisku.

Pozornosť sa presunula na sekundárnu analýzu údajov z prieskumu, pričom v roku 2012 boli zverejnené štyri správy a [zhrnutie](#): [Riadenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci](#), [Zastúpenie zamestnancov a konzultácie o bezpečnosti a ochrane zdravia](#), [Riadenie psychosociálnych rizík pri práci](#) a [Dôvody a prekážky v oblasti riadenia psychosociálnych rizík](#). Bol schválený druhý projekt ESENER, ktorého pôsobnosť sa tentoraz rozšírila aj na menšie organizácie, poľnohospodársky sektor a väčší počet krajín.

Ďalším projektom, ku ktorému bola vypracovaná nová správa agentúry, bol projekt s názvom [Vnímanie a oznamovanie rizík v súvislosti s nanomateriálmi na pracovisku](#), v ktorom sa upozorňuje na nedostatky v oblasti informovanosti o možných rizikách pri zaobchádzaní s nanomateriálmi – materiálmi vo veľmi malej mierke.

Pokračovala aj práca na príprave predbežného spustenia OSHwiki v roku 2013 s článkami o kľúčových témach týkajúcich sa pracovného programu agentúry.

Informácie o pracovnom prostredí

Počas roka bolo zverejnených množstvo [praktických príručiek a informačných letákov](#) na podporu [kampane Zdravé pracoviská 2012 – 2013](#) s názvom Spolupráca pri prevencii rizík. Patria sem dve publikácie pripravené v spolupráci s Európskou konfederáciou odborových zväzov (ETUC) a BUSINESSEUROPE o [participácii zamestnancov](#) a [vedení na riadiacej úrovni](#) v súvislosti s BOZP. V správe sa okrem iného skúma aj to, ako možno prostredníctvom osvedčených postupov vedenia podporiť lepšie [správanie v oblasti BOZP medzi zamestnancami](#), predmetom preskúmania prípadovej štúdie sú [postupy účasti zamestnancov](#) a v rámci ďalšej štúdie sa pozornosť zameriava na spôsoby, akými môžu organizácie podporiť dobrú [BOZP prostredníctvom svojich dodávateľských reťazcov](#).

Začalo sa aj pracovať na príprave kampane na roky 2014 – 2015, ktorá sa zameria na psychosociálne riziká, a najmä na praktické riešenia a nástroje, ktoré sú na riešenie tejto problematiky k dispozícii. V roku 2012 vykonala agentúra prieskum národných koordinačných stredísk s cieľom zistiť, akú podporu v súvislosti s kampaňami potrebujú, a výsledky prieskumu jej pomohli pripraviť produkty pre budúcu kampaň.

[Interaktívny on-line nástroj agentúry na hodnotenie rizík \(OiRA\)](#) poskytuje najmä mikropodnikom a malým podnikom jednoduché a bezplatné prostriedky na vykonávanie hodnotenia rizík. Od spustenia v roku 2011 agentúra na nástroji OiRA ďalej pracovala, zjednodušovala ho, rozvíjala komunitu nástroja OiRA (poskytovala školenia a zabezpečila vyhradené asistenčné pracovisko) a podporovala používanie a prispôsobovanie nástroja OiRA konkrétnym odvetviam. Pripravujú sa nové moduly nástroja OiRA pre psychosociálne riziká, činnosti údržby súvisiace s rizikami a pre prácu v kanceláriách.

Projekt [Podpora ochrany zdravia na pracovisku \(WHP\)](#) sa týka zamestnávateľov uplatňujúcich s cieľom zlepšiť zdravie zamestnancov ešte prísnejšie povinnosti v oblasti BOZP. V roku 2012 boli vydané publikácie o [podpore ochrany zdravia na pracovisku medzi mladými zamestnancami](#), [podpore ochrany duševného zdravia na pracovisku](#) a o [rodinných problémoch a rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom](#), ako aj elektronické bulletiny na podporu minikampaní na zvyšovanie informovanosti o environmentálnom tabakovom dyme: [Tabak: rady pre fajčiarov týkajúce sa účinkov na zdravie](#), [Tabak: rady pre nefajčiarov týkajúce sa účinkov na zdravie](#) a [Tabak: rady pre zamestnávateľov týkajúce sa vytvorenia nefajčiarskeho pracovného prostredia](#). Dokončili sa aj dva prehľady odbornej literatúry, o motivačných faktoroch pre [zamestnávateľov](#) aj [zamestnancov](#) pre účasť na programoch podpory ochrany zdravia na pracovisku. Agentúra sa zúčastňuje aj na činnosti expertnej skupiny v oblasti podpory ochrany zdravia na pracovisku zameranej na rozšírenie projektu podpory ochrany zdravia na pracovisku aj na zabezpečenie celkových dobrých podmienok na pracovisku.

Ako súčasť prebiehajúceho projektu o integrovaní alebo [začlenení BOZP do vzdelávania](#) agentúra vydala [informačný leták](#) a sériu prípadových štúdií (s názvom [Odborné vzdelávanie učiteľov s cieľom zabezpečenia vzdelávania v oblasti rizík – príklady začlenenia BOZP do programov odborného vzdelávania učiteľov](#)) o osvedčených postupoch pri odbornom vzdelávaní učiteľov v oblasti BOZP a pri zabezpečovaní vzdelávania v oblasti rizík.

V roku 2012 začala agentúra pripravovať dvojmiliónový pilotný projekt o BOZP pre starších zamestnancov, ktorého cieľom je informovať o vývoji politik a poskytovať príklady osvedčených

stratégií a postupov zabezpečujúcich dobré zdravie starším zamestnancom. Projekt sa má realizovať do roku 2015.

2 Komunikácia, organizovanie kampaní a propagácia

V apríli bola v Bruseli spustená kampaň [Zdravé pracoviská na roky 2012 – 2013](#) s názvom Spolupráca pri prevencii rizík. Kampaň sa zameriava na dôležitosť vedenia na riadiacej úrovni a účasť zamestnancov pri zlepšovaní BOZP na pracovisku. S cieľom získať oficiálnych partnerov kampane sa v Bruseli konalo stretnutie partnerov: zúčastnilo sa na ňom viac než 100 účastníkov z najrôznejších organizácií. Agentúra naďalej prostredníctvom Asistenčného balíka európskej kampane podporuje národné koordináčne strediská pri organizácii vlastných podujatí na zvyšovanie informovanosti, pričom množstvo činností kampane sa uskutočnilo v októbri počas [Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci](#). Kampaň zaznamenala rekordných [86 oficiálnych partnerov](#), čo je opäť zásluhou aj príručky kampane a množstva [propagačných materiálov](#) preložených do 24 jazykov, ktoré sú voľne dostupné. Konzorcium Napo vyrobilo [film](#) s populárnou kreslenou postavičkou Napo a prvýkrát obsahovali informačné materiály pre kampaň aj [aplikáciu pre iPad](#), ktorá už vzbudila slušný záujem. Do súťaže o [Cenu za dobrú prax](#) bolo prihlásených už približne 50 príspevkov.

Realizoval sa druhý [európsky prieskum verejnej mienky o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci](#), v ktorom sa zisťovali názory viac než 35 000 zástupcov verejnosti v 36 európskych krajinách na problémy na pracovisku v súčasnosti. Výsledky prieskumu podporili množstvo činností agentúry vrátane zamerania na stres súvisiaci s prácou.

Rok 2012 bol [Európskym rokom aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami](#) a agentúra sa doň aktívne zapojila a zverejnila informácie o tom, ako pomôcť zamestnancom udržať si dlhšie zdravie a prácu. Patrí sem aj zavedenie novej [webovej funkcie Starnúci zamestnanci](#), ako aj súvisiace články [Podpora aktívneho starnutia na pracovisku](#) a [Pracovať lepšie a dlhšie](#).

Agentúra sa zúčastnila na [Svetovom dni bez tabaku](#) spustením kampane na zvyšovanie informovanosti [Nefajčiarske pracoviská](#). Pripravila tiež nový súbor nástrojov a iných materiálov na pomoc zamestnávateľom a zamestnancom pri pochopení [nových piktogramov upozorňujúcich na nebezpečné chemické výrobky](#), ktoré sa v EÚ postupne zavádzajú. A už štvrtýkrát agentúra predstavila svoju [Filmovú cenu kampane Zdravé pracoviská](#) na Medzinárodnom festivale dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku ([DOK Leipzig](#)).

Agentúra sa zapojila do projektu zameraného na predstavenie základných poznatkov z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia deťom na základných školách. [Iniciatíva Napo pre učiteľov](#) ponúka množstvo učebných pomôcok, ktoré majú učitelia k dispozícii on-line. Tieto zdroje (vrátane učebných osnov a videoklipov dostupných zatiaľ v siedmich jazykoch) sú založené na kreslenej postavičke Napa, ktorý pomáha pútavou formou šíriť myšlienku bezpečnosti a ochrany zdravia na pracovisku.

Agentúra venovala značné úsilie tlačovým, mediálnym a PR činnostiam na úrovni EÚ aj jednotlivých štátov a spustila nový [projekt mediálneho partnerstva](#), ktorým sa má doplniť aktuálna kampaň Zdravé pracoviská. Naďalej sa aktívne zúčastňovala na rôznych európskych aj medzinárodných konferenciách a výstavách. Vypracovala aj novú on-line stratégiu, úplne prepracovala svoju webovú stránku a zviditeľnila sa na sieťach [Twitter](#), [Facebook](#) a [LinkedIn](#).

Agentúra naďalej rozvíjala komunikačné partnerstvá s Generálnym riaditeľstvom Európskej komisie pre podnikanie a priemysel, Výkonným orgánom pre konkurencieschopnosť a inovácie a sieťou [Enterprise Europe Network](#). Naďalej skúmala možnosti využitia vizuálnych médií pri podpore osvedčených postupov v oblasti BOZP, dopĺňaní knižnice digitálnych médií, zadávaní obrázkov a podpore fotografických výstav súvisiacich s témou BOZP. Pokračovala aj vo svojom publikačnom programe a počas roka vydala desať nových správ agentúry, šesť prehľadov odbornej literatúry, tri informačné letáky, 11 elektronických bulletinov a množstvo článkov a audiovizuálnych materiálov.

3 Vytváranie sietí a koordinácia

Medzi výrazné úspechy v oblasti vytvárania sietí na úrovni EÚ, ako aj na medzinárodnej úrovni, patrí zapojenie účastníkov do prípravy nového viacročného strategického programu agentúry a ďalšie šírenie informácií o BOZP európskym inštitúciám, partnerom európskeho sociálneho dialógu a iným európskym účastníkom.

Agentúra naďalej pripravovala kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny na zapojenie do celoeurópskych činností v oblasti BOZP, napríklad usporiadaním činností kpaní v týchto krajinách a prípravou informačných materiálov agentúry v príslušných jazykoch.

Styčná kancelária v Bruseli naďalej zastupovala agentúru vo vzťahu k niektorým jej kľúčovým partnerom na úrovni EÚ a zúčastnila sa na dialógu o BOZP medzi EÚ a USA. Agentúra sa čoraz viac zapája do európskeho sociálneho dialógu a do práce výborov medziodvetvového sociálneho dialógu.

Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) prispieva k tomu, aby sa Európa stala bezpečnejším, zdravším a produktívnejším miestom pre prácu. Agentúra skúma, vyvíja a šíri spoľahlivé, vyvážené a nestranné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia a organizuje celoeurópske kampane na zvyšovanie informovanosti. Táto agentúra, ktorú zriadila Európska únia v roku 1996 a ktorej sídlo sa nachádza v Bilbau v Španielsku, združuje zástupcov Európskej komisie, vlád členských štátov, organizácií zamestnávateľov a zamestnancov, ako aj popredných odborníkov v každom z 27 členských štátov EÚ i mimo nich.

**Európska agentúra pre bezpečnosť
a ochranu zdravia pri práci**
Gran Vía 33, 48009 Bilbao, ŠPANIELSKO
Tel.: +34 94 479 4360
Fax: +34 94 479 4383
E-mail: information@osha.europa.eu